

WONEN: AANGEPASTE INFRASTRUCTUUR

Er is zeer weinig onderzoeksliteratuur beschikbaar over aangepaste wooninfrastructuur voor mensen met ernstige meervoudige beperkingen. De meeste literatuur spitst zich toe op de toegankelijkheid van publieke gebouwen, van scholen en in het verkeer. De inclusieve gedachte dringt weliswaar stilaan door tot in de architectuur, waar de begrippen 'Universal Design' en 'Design for All' meer en meer als basisprincipes naar voor geschoven worden.

LITERATUUR/PRAKTIJKDOCUMENTEN

Allen, S., Resnik, L., & Roy, J. (2006) Promoting independence for wheelchair users: The role of home accommodations. *The Gerontologist*, 46(1), 115-123.

Uit dit onderzoek blijkt dat het vanuit de overheid financieren van woningaanpassingen tegemoet komt aan de steeds grotere vraag naar ondersteuning in de thuisomgeving, waardoor er een grotere zelfstandigheid mogelijk is voor de rolstoelgebruiker.

Annison, J.E. (2000). Towards a clearer understanding of the meaning of 'home'. *Journal of Intellectual & Developmental Disability*, 25(4), 251-262.

Deze auteur tracht, op basis van literatuur, in te vullen wat van een residentiële voorziening voor personen met een verstandelijke handicap een echte 'thuis' maakt.

Drenth, J., & Singelenberg, J. (2004). *Handboek buitengewoon wonen*. Doetinchem: Elsevier.

Dit handboek sluit aan bij de actuele tendens om kleinschalig en genormaliseerd te bouwen voor mensen die voorheen intramuraal en semimuraal werden gehuisvest. Er wordt heel wat praktijkgerichte informatie gegeven met betrekking tot aanpasbaar en integraal toegankelijk bouwen. De uitleg wordt ondersteund door foto's, schema's en (bouw)tekeningen.

Felce, D. (1998). The determinants of staff and resident activity in residential services for people with severe intellectual disability: Moving beyond size, building design, location and number of staff. *Journal of Intellectual and Developmental Disability*, 23(2), 103-119.

Of hoe kleinschalig en mooi wonen nog geen garantie is voor kwaliteitsvolle ondersteuning...

Froyen, H. (2003). *Barrières detecteren tussen Mens en Plek, bruggen bouwen tussen Mens en Omgeving*. Beschikbaar op:

http://architectuur.phlimburg.be/onderzoek/universal_design/cd/nl/msphlimburg.html.

In deze paper geeft Froyen een uiteenzetting over de theorieën met betrekking tot aangepast bouwen voor mensen met beperkingen. Er wordt beschreven hoe men van een 'design for special needs' geëvolueerd is tot een 'design for all'. Deze evolutie wordt verklaard vanuit een veranderend beeld in het kijken naar beperkingen, namelijk van een medisch model naar een biopsychosociaal model.

Habekothé, R., Calis, W., & Procee, A. (2004). *Initiatieven kleinschalig wonen met zorg. Een handreiking voor particuliere initiatiefnemers*. Utrecht: LKNG/NIZW & BOSK.

p.45-48 (3.5. Hoe maakt u een adequate indeling in de woning): drie voorbeelden van woningindelingen voor een groep met personen met ernstig meervoudige beperkingen.

Haug, J.J.M. (2005). *Bereikbaar, toegankelijk, bruikbaar & uitgankelijk bouwen*. CliëntenBelang Utrecht.

Brochure met normen uit Nederland maar ook veel praktische adviezen. Vooral naar rolstoeltoegankelijkheid toe op sommige punten interessant.

Haug, J.J.M. (2007). *Rolstoeltoegankelijke toiletruimten en doucheruimten*. Cliëntenbelang Utrecht.

Interessante aandachtspunten voor toilet- en doucheruimten.

Thompson, Robinson, Dietrich, Farris, & Sinclair (2002). The role of residential homelikeness in promoting community participation by adults with mental retardation. *Research in Developmental Disabilities*, 179-190.

Interessant artikel, over hoe architecturale kenmerken van woonvoorzieningen (meer bepaald: de 'homelikeness') zelfs een invloed hebben op de mate waarin cliënten in de gemeenschap participeren.

LINKS

<http://www.aangepastbouwen.nl>

Hier vindt men literatuur en tips m.b.t. aangepast bouwen.

<http://www.aangepastwonen.nl>

Op deze website vindt men informatie en advies over woningaanpassingen.

http://architectuur.phlimburg.be/onderzoek/universal_design/cd/nl/index.html

In samenwerking met de Hogeschool Antwerpen en de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst werkt de Provinciale Hogeschool Limburg aan een Universal Design Onderwijsproject. Dit wordt extra gefinancierd door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Gelijke Kansen in Vlaanderen en het Vlaams Steunpunt Toegankelijkheid. Zij ontwikkelden ook de Universal Design Toolkit. Op deze website vindt men een heel gamma aan informatie terug, waaronder theorieën, didactisch materiaal, methoden en strategieën,... Een grote opsomming van interessante links naar andere websites zijn via deze website te raadplegen.

<http://www.eengoedhulpmiddel.nl>

Deze website is een initiatief van Fireva, de branchevereniging van fabrikanten en importeurs van revalidatiehulpmiddelen. Concrete informatie over woningaanpassing is hier terug te vinden.

<http://www.entervzw.be>

Dit is de site van het Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid. Dit centrum verdiept zich in de volgende aspecten: adviesverlening op Vlaams niveau, onderzoek en innovatie, informatie en sensibilisering, en coördinatie van het Vlaamse middenveld. Op deze website kan men het ontstaan van Enter, haar missie, doelstellingen, de concrete werking en actuele projecten terugvinden. Daarnaast worden de principes van 'integrale toegankelijkheid en universal design' en het project 'Toegankelijk Vlaanderen' toegelicht.

<http://www.gelijkekansen.be/burgers-en-organisaties/vlaams-steunpunt-voor-toegankelijkheid.html>

Op deze website vindt men informatie terug over de coördinatie van het Vlaamse toegankelijkheidsbeleid, en het Vlaams expertisecentrum Toegankelijkheid, de Provinciale Steunpunten Toegankelijkheid, de Provinciale Technische Adviesbureaus Toegankelijkheid, de Databank Toegankelijk Vlaanderen en contactadressen van de voornoemde instanties.

<http://handicaps.grootveld.net/index.html>

Op deze website vindt men informatie en advies over woningaanpassingen.

<http://www.in-ham.be>

In-HAM vzw is een initiatief van een aantal partners die actief zijn in de gehandicaptensector, gegroepeerd rond het Dienstencentrum GID(t)S en partners uit de bouwnijverheid. In-HAM is een innovatie-, expertise- en demonstratiecentrum. Dit laatste houdt in dat een persoon met een beperking een bepaalde periode kan gaan wonen in een woonlabo, waardoor men komt tot een optimale woonsituatie op maat.

<http://www.toegankelijkheidsbureau.be>

Het Toegankelijkheidsbureau heeft als doel de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van wonen, verkeer, (openbaar) vervoer, straatinrichting, publieke gebouwen, toerisme en vrije tijd, tewerkstelling en dienstverlening te vergroten voor iedereen maar in het bijzonder voor personen met een handicap en ouderen.

<http://www.universaldesignconference.com>

Op deze website is er veel informatie terug te vinden omtrent het thema universal design. Via deze site kan men ook andere interessante websites bezoeken.

<http://wap.onszorgnetwerk.be/>

Bij woningaanpassing kan u hier terecht voor adviezen en begeleiding van de werken.

http://www.toegankelijk.be/UserFiles/File/artikel_evacuatie.pdf

Er wordt een aantal goede praktische tips gegeven gericht op het sneller evacueren van rolstoelgebruikers.

<http://www.westkans.be/nl/provinciaaltechnischadviesbureautoegankelijkheid.asp>

In iedere provincie opereert een technisch adviesbureau toegankelijkheid, waarbinnen architecten - gespecialiseerd in de toegankelijkheidsmaterie - actief zijn. De rol van deze adviesbureaus ligt op het vlak van het uitvoeren van concrete toegankelijkheidsanalyses. De coördinatie van de verschillende bureaus werd toevertrouwd aan het Vlaams Expertisecentrum, Enter vzw. Dit is het adviesbureau toegankelijkheid van West-Vlaanderen. De linke naar adviesbureaus toegankelijkheid van de andere provincies kan u terugvinden via de website: <http://www.gelijkekansen.be/burgers-en-organisaties/vlaams-steunpunt-voor-toegankelijkheid.html>.